

R O Z H O D N U T I E

Číslo: 0103/2021/K
Č.sp.: 4582-2021-BA

Bratislava 20. 10. 2021

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor kontroly ako vecne príslušný správny orgán podľa § 9 ods. 1 písm. c) bod 3. v spojení s § 36 ods. 9 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach vo veci uloženia pokuty za porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov rozhodol tak, že účastníkovi konania STELMO a.s. Košice, Smaragdová 1, 040 11 Košice, IČO: 31 659 942

ukladá pokutu

podľa § 36 ods. 3 písm. b) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach za to, že sa dopustil správneho deliktu podľa § 36 ods. 1 písm. ae) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach tým, že porušil povinnosť ustanovenú v § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach

vo výške 1 300,- eur
(slovom tisícristo eur).

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví pri výkone svojej pôsobnosti vymedzenej zákonom č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach zistil, že spoločnosť STELMO a.s. Košice, Smaragdová 1, 040 11 Košice, IČO: 31 659 942 nepredložila v čase od 02. 09. 2020 do 60 dní, t. j. do 31. 10. 2020 úradu na schválenie návrh na zmenu prevádzkového poriadku na základe zmien ustanovených vo vyhláske č. 181/2020 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláska úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 24/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom v znení neskorších predpisov, čím porušila povinnosť ustanovenú v § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a dopustila sa správneho deliktu podľa § 36 ods. 1 písm. ae) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach.

Pokutu spolu vo výške 1 300,- eur je účastník konania povinný uhradiť do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet vedený v Štátnej pokladnici, číslo účtu: SK5981800000007000442847, KS 6348, VS 501032021.

Odôvodnenie:

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) kontrolou plnenia povinností regulovaných subjektov podľa zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2012 Z. z.“) zistil, že spoločnosť STELMO a.s. Košice, Smaragdová 1, 040 11 Košice, IČO: 31 659 942 (ďalej len „spoločnosť STELMO“) si svoju povinnosť ustanovenú v § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. voči úradu nespĺnila.

Spoločnosť STELMO bola zapísaná dňa 15. 10. 1992 do Obchodného registra Okresného súdu Košice I, oddiel: Sa, vložka číslo: 349/V. Spoločnosť STELMO je držiteľom povolenia č. 2008E 0309 – 1. zmena z 30. 04. 2012 na predmet podnikania elektroenergetika s rozsahom podnikania distribúcia elektriny a dodávka elektriny.

Úrad listom ev. č. 25094/2021/BA z 22. 09. 2021 oznámil spoločnosti STELMO začatie správneho konania vo veci uloženia pokuty za porušenie zákona č. 250/2012 Z. z. V oznámení o začatí správneho konania úrad oznámil spoločnosti STELMO, že podkladom pre vydanie rozhodnutia vo veci uloženia pokuty bude úradom zistené porušenie zákona č. 250/2012 Z. z.

Podľa § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. prevádzkovateľ sústavy, organizátor krátkodobého trhu s elektrinou, prevádzkovateľ siete alebo prevádzkovateľ zásobníka je povinný predložiť úradu na schválenie návrh na zmenu prevádzkového poriadku do 60 dní odo dňa, kedy sa zmenili podmienky, na základe ktorých bol prevádzkový poriadok schválený, vrátane zmien vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov.

Úrad vydal s účinnosťou od 01. 09. 2020 vyhlášku č. 181/2020 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška úradu č. 24/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 181/2020 Z. z.“).

Kontrolou plnenia povinnosti podľa § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. úradom bolo zistené, že spoločnosť STELMO nepredložila v čase od 02. 09. 2020 do 60 dní, t. j. do 31. 10. 2020 úradu na schválenie návrh na zmenu prevádzkového poriadku na základe zmien ustanovených vo vyhláške č. 181/2020 Z. z.

Nakoľko dňa 01. 09. 2020 nadobudla účinnosť vyhláška č. 181/2020 Z. z., došlo k rozsiahlej zmene právnej úpravy v obsahu pravidiel trhu v oblasti vnútorného trhu s elektrinou, ktorá sa okrem iného týkala údajov poskytovaných výrobcom elektriny, postupu pri zmene dodávateľa elektriny a zmeny bilančnej skupiny, zisťovania spotreby alebo dodávky elektriny pre odberné alebo odovzdávacie miesto pri zmene dodávateľa elektriny alebo pri zmene bilančnej skupiny. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že spoločnosť STELMO bola povinná zapracovať pravidlá trhu do svojho prevádzkového poriadku a predložiť úradu na schválenie návrh na zmenu prevádzkového poriadku odo dňa, kedy nastali zmeny vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov, t. j. od 02. 09. 2020 v lehote najneskôr do 31. 10. 2020.

Podľa § 13 ods. 2 písm. a) zákona č. 250/2012 Z. z. vecnou reguláciou je aj rozhodovanie o schválení prevádzkového poriadku prevádzkovateľa sústavy, organizátora krátkodobého trhu s elektrinou, prevádzkovateľa siete alebo prevádzkovateľa zásobníka.

Podľa § 13 ods. 4 zákona č. 250/2012 Z. z. úradom vydané rozhodnutia podľa odseku 2 písm. a) až c), e), m) a n) sú záväzné pre všetkých účastníkov trhu s elektrinou a účastníkov trhu s plynom.

Z vyššie uvedených ustanovení jednoznačne vyplýva, že schvaľovanie prevádzkového poriadku predstavuje výkon pôsobnosti úradu v oblasti vecnej regulácie, ktorá je samostatným druhom regulácie vykonávanej nezávisle od cenovej regulácie a prostredníctvom ktorej úrad vytvára vhodné podmienky pre vznik a existenciu fungujúceho prostredia v oblasti regulácie elektroenergetiky. Porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 15 ods. 6 druhej vety zákona č. 250/2012 Z. z. zo strany spoločnosti STELMO negatívne ovplyvnilo výkon pôsobnosti úradu v zmysle právomocí zverených mu zákonom č. 250/2012 Z. z. Jednou z najdôležitejších úloh úradu v rámci regulácie sieťových odvetví je ochrana odberateľov, ktorí vystupujú v zmluvných vzťahoch s regulovanými subjektmi ako slabšia strana. Preto je výkon dohľadu nad znením prevádzkových poriadkov esenciálnou činnosťou úradu nevyhnutnou k dosiahnutiu ochrany konečných odberateľov. Prevádzkové poriadky, ktoré sú záväzné pre všetkých účastníkov trhu s elektrinou a účastníkov trhu s plynom, musia byť v súlade s platnou právnou úpravou, a to v celom ich rozsahu.

Správny orgán konštatuje, že závažnosť konania spoločnosti STELMO zvyšuje aj samotná skutočnosť, že nekonaním spoločnosti STELMO nastala situácia, kedy aktuálne platné a účinné pravidlá trhu neboli zapracované do prevádzkového poriadku, pričom prevádzkový poriadok prevádzkovateľa distribučnej sústavy je záväzný pre prevádzkovateľa distribučnej sústavy a zároveň aj pre všetkých účastníkov trhu s elektrinou. V prípade zistenia dopustenia sa spáchania správneho deliktu zo strany regulovaného subjektu je úrad ako správny orgán povinný uložiť regulovanému subjektu sankciu, a to pokutu. Táto povinnosť mu vyplýva priamo zo zákona č. 250/2012 Z. z.

Správny orgán listom ev. č. 25094/2021/BA z 22. 09. 2021 oznámil spoločnosti STELMO, že pred vydaním rozhodnutia má možnosť podľa § 33 ods. 2 v spojení s § 27 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov oboznámiť sa s podkladom pre rozhodnutie, so spôsobom jeho zistenia, vyjadriť sa k podkladu pre rozhodnutie, k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie do 7 pracovných dní odo dňa doručenia tohto oznámenia.

Spoločnosť STELMO sa v úradom určenej lehote vyjadrila listom z 01. 10. 2021 zaevidovaným pod ev. č. 26064/2021/BA (ďalej len „vyjadrenie“), v ktorom okrem iného uviedla, že úrad proti nej začal konanie vo veci uloženia pokuty za porušenia zákona č. 250/2012 Z. z.

Spoločnosť STELMO vo svojom vyjadrení uviedla, že úrad v oznámení úplne jasne zdôvodnil právoplatnosť uloženia pokuty a je otázne, ako sa môže brániť.

Spoločnosť STELMO vo svojom vyjadrení uviedla, že žiada úrad, aby pri ďalšom rozhodovaní v danej veci a aj do budúcnosti zoberal do úvahy:

- spoločnosť STELMO v minulosti pred zmenou zákona mala vypracovaný prevádzkový poriadok,
- neskôr urobila zmenu prevádzkového poriadku. Na schválenie ho nedala úradu do 31. 10. 2020, ale neskôr z dôvodu neznalosti zmeny príslušného zákona. Je otázne, ako nedodržaním termínu a zákonov niekomu ublížila aká je tu miera spoločenskej nebezpečnosti,
- ako sa úrad snaží pri podobných zmenách spolupracovať s firmami, informovať ich o zmenách a takto zabezpečiť dodržiavanie zákonov bez pokutovania, aby sa nedopustili „správneho deliktu“? (Je možné zverejniť zmeny na stránke úradu – možno to aj bolo zverejnené, len väčšina firiem to nepostrehla.)

V závere svojho vyjadrenia spoločnosť STELMO uviedla, že teraz sa nechce právne konfrontovať, očakáva ústretový postup úradu v tejto veci a úspešnú ďalšiu spoluprácu.

Správny orgán k vyššie uvedenému vyjadreniu spoločnosti STELMO uvádza, že dňa 01. 09. 2020 nadobudla účinnosť vyhláška č. 181/2020 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška úradu č. 24/2013 Z. z., čím došlo k rozsiahlej zmene právnej úpravy v obsahu pravidiel trhu v oblasti vnútorného trhu s elektrinou. Táto zmena právnej úpravy sa okrem iného týkala údajov poskytovaných výrobcom elektriny, postupu pri zmene dodávateľa elektriny a zmeny bilančnej skupiny, zisťovania spotreby alebo dodávky elektriny pre odberné alebo odovzdávacie miesto pri zmene dodávateľa elektriny alebo pri zmene bilančnej skupiny.

Spoločnosť STELMO bola povinná zapracovať pravidlá trhu do svojho prevádzkového poriadku a predložiť jeho návrh úradu na schválenie odo dňa, kedy nastali zmeny vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov, t. j. od 02. 09. 2020 v lehote najneskôr do 31. 10. 2020.

Správny orgán ďalej uvádza, že prevádzkové poriadky úrad schvaľuje rozhodnutiami v rámci vecnej regulácie podľa § 13 ods. 2 písm. a) zákona č. 250/2012 Z. z. a podľa § 13 ods. 4 zákona č. 250/2012 Z. z. sú záväzné pre všetkých účastníkov trhov.

Schvaľovanie prevádzkových poriadkov predstavuje výkon pôsobnosti úradu v oblasti vecnej regulácie, pričom jednou z najdôležitejších úloh úradu v rámci regulácie sieťových odvetví je ochrana odberateľov, ktorí vystupujú v zmluvných vzťahoch s regulovanými subjektmi ako slabšia strana. Výkon dozoru úradom nad znením prevádzkových poriadkov je činnosťou úradu nevyhnutnou k dosiahnutiu ochrany konečných odberateľov.

K vyjadreniu spoločnosti STELMO o tom, aká je tu miera spoločenskej nebezpečnosti, teda správny orgán uvádza, že na základe vyššie uvedeného najmä vzhľadom na ochranu konečných odberateľov je absolútne dôležité, aby boli prevádzkové poriadky, ktoré sú záväzné pre všetkých účastníkov trhu s elektrinou a plynom, v súlade s platnou právnou úpravou, a to v celom ich rozsahu.

Ďalej správny orgán k vyjadreniu spoločnosti STELMO o tom, ako sa úrad snaží pri podobných zmenách spolupracovať s firmami, informovať ich o zmenách a takto zabezpečiť dodržiavanie zákonov bez pokutovania, aby sa nedopustili správneho deliktu, správny orgán konštatuje, že v prvom rade sú regulované subjekty povinné dodržiavať všetky svoje

povinnosti ustanovené platnou právnou úpravou a tiež sú povinné sledovať všetky zmeny v príslušných všeobecne záväzných právnych predpisoch tak, aby sa nedopustili správneho deliktu.

Napriek tomu správny orgán uvádza, že legislatívny proces novelizácie vyhlášky č. 24/2013 Z. z. bol vopred riadne oznámený prostredníctvom webového sídla úradu a aj portálu www.slov-lex.sk, kde prebiehalo medzirezortné pripomienkové konanie k samotnej novele vyhlášky za účasti verejnosti, ktorá dávala k návrhom zmien pripomienky. Niet pochyb o tom, že príslušné regulované subjekty mali objektívnu možnosť mať k dispozícii všetky relevantné informácie k zmenám vo vyhláške č. 24/2013 Z. z., pričom o existencii prebiehajúceho legislatívneho konania informoval aj úrad na svojom webovom sídle. Zároveň bola vyhláška č. 181/2020 Z. z. riadne publikovaná a vyhlásená na portáli www.slov-lex.sk už 2 mesiace pred jej účinnosťou, konkrétne 01. 07. 2020. To znamená, že prevádzkovatelia distribučných sústav sa mali možnosť pripraviť na zmeny v legislatíve už dva mesiace pred jej účinnou zmenou a konať mohli ihneď po účinnosti, teda od 01. 09. 2020, zároveň informácie o plánovaných zmenách mali k dispozícii ešte skôr.

Po preskúmaní skutkového stavu je evidentné a preukázané, že spoločnosť STELMO ignorovala rozsiahlu a významnú novelizáciu obsahu pravidiel trhu v oblasti vnútorného trhu s elektrinou, ktorá bola deklarovaná vyhláškou č. 181/2020 Z. z.

Správny orgán preskúmal všetky podklady potrebné pre zistenie skutočného stavu veci a dospel k záveru, že spoločnosť STELMO porušila zákon č. 250/2012 Z. z. Správny orgán pri ukladaní pokuty spoločnosti STELMO podľa § 36 ods. 3 písm. b) zákona č. 250/2012 Z. z. vo výške 1 300,- eur za porušenie povinnosti uvedenej vo výroku tohto rozhodnutia bol viazaný kritériami voľného hodnotenia dôkazov a správnej úvahy podľa § 36 ods. 7 zákona č. 250/2012 Z. z. Pri určovaní výšky uvedenej pokuty správny orgán prihliadol najmä na spôsob, čas trvania a možné následky protiprávneho stavu.

Správny orgán v rámci správneho konania zhodnotil všetky dôkazy, skutočnosti svedčiace v prospech aj v neprospech spoločnosti STELMO jednotlivo aj v ich vzájomných súvislostiach. V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uviedol ustanovenia dotknutých právnych predpisov, z ktorých úrad vychádzal pri konštatovaní porušenia zákona spoločnosťou STELMO a ktoré správny orgán použil ako východisko pre kvalifikáciu správneho deliktu vo výroku rozhodnutia. Následne správny orgán s použitím správnej úvahy rozvinul výklad príslušných ustanovení zákona, na základe ktorých dospel k záveru preukázaného porušenia zákona č. 250/2012 Z. z.

Správny orgán pri určovaní výšky pokuty vzal do úvahy skutočnosť, že spoločnosť STELMO je povinná dodržiavať všetky zákonom ustanovené povinnosti, za dodržiavanie ktorých zodpovedá a je povinná sledovať všetky zmeny v príslušných všeobecne záväzných právnych predpisoch. Správny orgán zohľadnil fakt, že je jednou zo základných povinností spoločnosti STELMO plniť si povinnosti, ktoré jej vyplývajú z platnej právnej úpravy upravujúcej oblasť regulácie sieťových odvetví.

Zároveň správny orgán prihliadol aj na skutočnosť, že podmienkou pre vydanie povolenia na vykonávanie regulovanej činnosti distribúcia elektriny je určenie zodpovedného zástupcu, ktorý zodpovedá za odborné vykonávanie povolenej činnosti podľa zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Cieľom inštitútu

zodpovedného zástupcu je zabezpečiť odborný a legálny výkon podnikania prevádzkovateľa distribučnej sústavy v oblasti energetiky. Spoločnosť STELMO má byť odborne spôsobilá osoba, ktorá je povinná vykonávať regulovanú činnosť v súlade s platnou legislatívou.

Správny orgán pri určovaní výšky pokuty zároveň zohľadnil skutočnosť, že spoločnosť STELMO pristúpila k náprave protiprávneho stavu tým, že doručila úradu dňa 21. 06. 2021 návrh na schválenie prevádzkového poriadku.

Správny orgán prihliadol na čas trvania protiprávneho stavu, ktorý trval od 01. 11. 2020 do 20. 06. 2021. Zároveň správny orgán zohľadnil skutočnosť, že po celý čas trvania zisteného porušenia zákona č. 250/2012 Z. z. aktuálne platné a účinné pravidlá trhu neboli zapracované do prevádzkového poriadku. Správny orgán dodáva, že aj napriek tomu, že v prípade porušenia zákona č. 250/2012 Z. z. ide o administratívnu povinnosť spoločnosti STELMO, avšak úradom schválený prevádzkový poriadok prevádzkovateľa distribučnej sústavy je záväzný nielen pre samotného prevádzkovateľa distribučnej sústavy, ale pre všetkých účastníkov trhu s elektrinou, čiže aj pre odberateľov, ktorí v zmluvných vzťahoch s regulovanými subjektmi vystupujú ako slabšia strana. Úrad v rámci svojich kompetencií zverených mu zákonom č. 250/2012 Z. z. zabezpečuje dohľad nad znením prevádzkových poriadkov, ktorých aktuálnosť je nevyhnutná k dosiahnutiu ochrany odberateľov a zároveň k dosiahnutiu fungujúceho prostredia v oblasti regulácie elektroenergetiky.

Ďalej správny orgán ako priťažujúcu okolnosť vyhodnotil aj skutočnosť, že sa spoločnosť STELMO dopustila v zmysle ustanovenia § 36 ods. 7 zákona č. 250/2012 Z. z. správneho deliktu opakovane do 3 rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia č. 0017/2019/S-SD o uložení pokuty vo výške 500,- eur z 16. 09. 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 16. 10. 2019 a č. 0065/2019/K o uložení pokuty vo výške 500,- eur z 12. 09. 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. 10. 2019. Správny orgán teda vzal do úvahy skutočnosť, že spoločnosť STELMO bola upozornená na dodržiavanie platných právnych predpisov v oblasti regulácie sieťových odvetví, a aj napriek tomu sa dopustila opakovane správneho deliktu.

Po posúdení, zvážení a zohľadnení všetkých okolností týkajúcich sa spôsobu, času trvania a možných následkov porušenia povinnosti, správny orgán rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia. Uložení pokutu za porušenie zákona č. 250/2012 Z. z. vo výške 1 300,- eur, ktorá je na spodnej hranici zákonom ustanovenej sadzby, považuje správny orgán za primerane represívne a dostatočné preventívne opatrenie voči spoločnosti STELMO. Preventívna úloha postihu nespočíva iba v účinku proti spoločnosti STELMO (individuálne pôsobenie). Postih musí mať silu odradiť od nezákonného postupu aj iných nositeľov rovnakých zákonných povinností (generálne pôsobenie); tento účinok potom môže vyvolať iba postih zodpovedajúci významu chráneného záujmu včas a vecne správne vyvolaný. V prípade, že ide o finančný postih, musí byť tento citelný v majetkovej sfére delikventa, a teda musí v sebe obsahovať aj zložku represívnu.

Správny orgán listom ev. č. 25094/2021/BA z 22. 09. 2021 oznámil spoločnosti STELMO, že pred vydaním rozhodnutia má možnosť podľa § 33 ods. 2 v spojení s § 27 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov oboznámiť sa s podkladom pre rozhodnutie, so spôsobom jeho zistenia, vyjadriť sa k podkladu pre rozhodnutie, k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie do 7 pracovných dní odo dňa doručenia tohto oznámenia. Spoločnosť STELMO sa

v určenej lehote písomne vyjadrila. Správny orgán pri vydávaní rozhodnutia nepoužil podklady, ktoré by účastníkovi konania neboli známe.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu môže účastník konania podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia, na Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor kontroly, Bajkalská 27, P.O.BOX 12, 820 07 Bratislava 27. Rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov nadobudlo právoplatnosť, je preskúmateľné súdom.

Ing. Olga Leitgebová
poverená riadením odboru kontroly

Rozhodnutie sa doručí: STELMO a.s. Košice, Smaragdová 1, 040 11 Košice